

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr
29/1990-91 med anledning av
landskapsstyrelsens framställning till
landstinget med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om
planering och landskapsstöd inom social-
och hälsovården.

Landstinget har den 11 september 1991 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Utskottet, som hört socialchefen Bengt Linde, får härmed anföra följande.

Det nuvarande planeringssystemet inom social- och hälsovården förutsätter att större kommunala projekt skall vara intagna i landskapets social- och hälsovårdsplan och därmed prövade innan projekten påbörjas och landskapsandelar för deras anläggnings- och driftskostnader kan utgå. Planeringssystemet ger landskapsstyrelsen möjligheter att göra helhetsbedömningar av behoven inom den sociala sektorn och ställa dessa i relation till befintliga och framtida resurser.

I framställningen föreslås ett nytt förfarande enligt vilket landskapsstyrelsen på förhand prövar och godkänner även större projekt som inte ingår i social- och hälsovårdsplanen. Härigenom möjliggörs att projekten till en början kan finansieras på andra sätt men i ett senare skede kan intas i planen.

Utvecklingen inom den sociala sektorn har under senare år medfört att kommunernas investeringsbehov varit större än de resurser som kan anvisas kommunerna i form av landskapsandelar. Framför allt gäller detta äldreomsorgen, där lokala servicehus planeras i allt större utsträckning, och barndagvården, där lagstiftningen innebär utökade skyldigheter för kommunerna. I rådande situation är kommunerna därför beredda att med egna medel finansiera de totala investeringarna eller så kan lån ur penningautomatmedel i vissa fall ges som en tillfällig finansieringslösning.

För att inte omöjliggöra för kommunerna att i framtiden erhålla landskapsandelar för de ifrågavarande projekten föreslås ett s.k. extraordinärt godkännande som innebär att landskapsstyrelsen kan pröva större projekt som inte ingår i social- och hälsovårdsplanen eller i kommunal verksamhetsplan innan dessa påbörjas. Prövningen innebär att projektet granskas på samma sätt som när kommunal verksamhetsplan skall fastställas men att landskapsstyrelsen inte i detta skede tar ställning till om landskapsandel skall beviljas.

Utskottet konstaterar att förslaget ger fördelar ur flera synvinklar. Kommunen erhåller

bekräftelse på att projekten är sådana att landskapsandelar senare kan utgå om finansiella möjligheter härtill finns samtidigt som de kan igångsättas snabbare än vad annars varit möjligt. Landskapsstyrelsen ges å sin sida möjlighet att granska projektens ändamålsenlighet. Det helhetsansvar för prioritering och medelsfördelning beträffande olika projekt som landskapsstyrelsen har enligt planeringssystemet rubbas inte. Genom att ställning till om projekten skall erhålla landskapsandelar tas först i ett senare skede, i samband med landskapsstyrelsens behandling av de kommande verksamhetsplanerna och inom ramen för årsstaten och av landstinget givna beviljningsfullmakter, inskränks inte heller landstingets budgetmakt.

Förslaget innebär att man inom planeringssystemet för social- och hälsovården under den tid det temporära arrangemanget med extraordinärt godkännande tillämpas kommer att operera med projekt av tre olika slag:

- * i planen angivna projekt vilka fastställts för erhållande av landskapsandelar (projektet påbörjas i allmänhet under planens första år)
- * i planen ingående projekt som erhållit förhandsbesked om att landskapsandel kan utgå
- * sådana projekt som inte ingår i social- och hälsovårdsplanen men som godkänts i fråga om sin ändamålsenlighet och sålunda är berättigade till landskapsandel om de i ett senare skede intas i av landskapsstyrelsen fastställd verksamhetsplan och medel härför upptas i årsstaten.

På de anförda grunderna tillstyrker utskottet det i framställningen ingående förslaget med en ändring av språklig natur i 9a §.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i framställningen ingående lagförslaget med följande ändringar:

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om planering och landskapsstöd inom social- och hälsovården

(Ingressen lika som i framställningen).

4 §

(Lika som i framställningen).

9a §

Extraordinärt godkännande

Landskapsstyrelsen kan under åren 1991 och 1992 uppta till prövning och, innan de påbörjas, godkänna betydande projekt som inte ingår i social- och hälsovårdsplanen. Godkännandet kan endast avse projektets ändamålsenlighet. Godkännandet skall grunda sig på en i 6 § 2 punkten avsedd utredning.

12 §

(Lika som i framställningen).

(Ikraftträdelsebestämmelsen lika som i framställningen).

Mariehamn den 12 september 1991

På laguskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
viceordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: viceordföranden Jan-Erik Lindfors, ledamöterna Christer Jansson och Karlsson samt ersättaren HäggblomG.